

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen
Enhet 17

DOM
2013-12-09
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
23026-13

SÖKANDE

Reinhold G. Ebbalund AB, 556796-8606
Kungsholms torg 10
112 21 Stockholm

MOTPART

Statens försvarshistoriska muséer
Box 14095
104 41 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen om offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Reinhold G. Ebbalund AB:s ansökan
överprövning.

KONKURRENSVERKET	
2013 -12- 0 9	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

Dok.Id 407981

Postadress
115 76 Stockholm

Besöksadress
Tegeluddsvägen 1

Telefon
08-561 680 00

E-post:
forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax
08-561 680 01

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-15:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Statens försvarshistoriska muséer (SFM) genomför en upphandling av byggtrepprenad för ombyggnad av garage till snickeri med referensnummer 1320001486. Upphandlingen genomförs genom förenklat förfarande enligt 15 kap. lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU. Av tilldelningsbeslut daterad den 12 september 2013 framgår att SFM avser att ingå avtal med Åhlin & Ekeroth Byggservice AB (Åhlin).

Reinhold G. Ebbalund AB (Reinhold) ansöker om överprövning och yrkar i första hand att upphandlingen rättas på så sätt att förlängning av anbudstiden inte anses tillåten varmed anbudet från Åhlin diskvalificeras. I andra hand yrkar Reinhold att upphandlingen rättas på så sätt att Åhlins komplettering av anbudet ej anses tillåten varmed Åhlins anbud diskvalificeras. Till stöd för sin ansökan anför Reinhold i huvudsak följande. SFM har agerat i strid med 1 kap. 9 § och 8 kap. 7 § LOU genom att förlänga anbudstiden och tillåta Åhlin inkomma med anbud efter angivet slutdatum. En upphandlande myndighet kan i vissa fall avbryta en upphandling och göra en ny på den grunden att endast ett enda anbud inkommit. Däremot är det en helt annan situation att, som i detta fall, förlänga anbudstiden tills en upphandlande myndighet får in ytterligare anbud. Åhlin har efter påminnelse erhållit förfrågningsunderlaget dagen innan anbudstidens utgång. Förfrågningsunderlaget har inte varit ofullständigt och var allmänt tillgänglig i Visma. 8 kap. 7 § LOU ger möjlighet att förlänga anbudstiden för de fall att ett förfrågningsunderlag från början är ofullständigt. SFM har vidare i strid med 1 kap. 9 §, likabehandlingsprincipen och 9 kap. 8 § LOU låtit Åhlin komplettera sitt anbud och sänka sitt pris. Reinhold har lidit skada då bolagets anbud skulle ha rankas som lägst pris och därmed erhållit kontraktet. Då Åhlin efter kompletteringen har ersatt en teknisk lösning har Åhlin ändrat hela sitt anbud, vilket inte kan anses tillåtet enligt LOU 9 kap. 8 § oavsett om Åhlin hela tiden har haft lägsta pris.

SFM anser att Reinholds ansökan ska avslås och anför i huvudsak följande. Anbudstiden förlängdes eftersom bara en entreprenör hade meddelat att man ämnade att inkomma med anbud. I så fall hade inte effektiv konkurrens förelegat. Anbudstiden förlängdes också eftersom Åhlin per epost den 16 augusti 2013 hade efterfrågat förfrågningsunderlaget utan att erhålla något svar. Åhlin erhöll förfrågningsunderlaget 28 augusti 2013, dagen innan anbudstiden gick ut. Felet att Åhlin inte tillhandahölls förfrågningsunderlaget i god tid låg hos upphandlande myndighet varför Åhlins förfrågan om förlängning av anbudstiden beviljades med stöd av 8 kap 7 § LOU. Sista datum för förlängning av anbudstiden var satt till 29 augusti 2013. Vid denna tidpunkt hade inget anbud inkommit. Båda anbudslämnarna inkom med anbud den sista dagen av den förlängda anbudstiden, 5 september 2013. Åhlin hade redan innan komplettering den lägsta anbudssumman. Under anbudstiden framkom uppvärmning av avsedd byggnad i form av fjärrvärme som en möjlig lösning, vilket föredrogs av upphandlande myndighet. Då viss frihet vid val av tekniska lösningar gällande installationer hade lämnats i förfrågningsunderlaget beslutades att kontakta båda anbudslämnarna för att avgöra vilken lösning som avsågs. Reinhold hade lämnat pris på fjärrvärme, vilket låg i linje med upphandlade myndighets önskemål, varför det inte fanns skäl att komplettera anbudet. Åhlin hade lämnat pris på bergvärme vilket ansågs som en uppenbar felräkning från tillfrågad underentreprenör varför Åhlin med stöd av 9 kap. 8 § LOU tilläts komplettera sitt anbud med nytt pris. Reinhold hade tillåtits att svara på vald teknisk lösning under samma förutsättning som Åhlin varför ingen särbehandling kan anses ha skett.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Överprövning enligt LOU utgör en kontroll, utifrån de omständigheter som sökande har anført, av att den upphandlande myndigheten har följt de grundläggande principerna som finns i 1 kap. 9 § LOU och övriga

bestämmelser i LOU (se RÅ 2009 ref. 69). Grund för ingripande föreligger först om sökanden kan visa att han har lidit eller kan komma att lida skada av den eller de brister som påtalats (jfr.16 kap. 6 § LOU och Högsta Förvaltningsdomstolen 2013 ref. 53).

Reinhold har anfört att SFM har brutit mot LOU dels genom att förlänga anbudstiden, dels genom att tillåta Åhlin att komplettera sitt anbud och sänka sitt pris.

Förvaltningsrätten noterar att båda anbuden inkom den 5 september 2013. Inte heller Reinhold har således lämnat något anbud innan den ursprungliga sista dagen för inlämnande den 29 augusti 2013.

Förvaltningsrätten finner mot denna bakgrund att Reinhold inte har visat att bolaget har lidit skada av att SFM har förlängt anbudstiden. Det saknas därför skäl för ingripande på den grunden.

Förvaltningsrätten konstaterar även att Åhlins anbud redan innan kompletteringen hade lägsta pris. Att SFM tillät Åhlin att komplettera sitt anbud och sänka priset ytterligare har således inte påverkat Reinholds möjligheter att erhålla kontraktet. Förvaltningsrätten finner därför att Reinhold inte heller har visat att bolaget har lidit skada på grund av att Åhlin gavs möjlighet att komplettera anbudet. Mot denna bakgrund saknas det skäl för ingripande även på denna grund. Reinholds ansökan om överprövning ska därför avslås i sin helhet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga I (DV 3109/1A LOU).

Charlotte Hedberg
Rådman

Förvaltningsrättsnotarien Helen Agah har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.